

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 53-1912)

Originalt emne

Belysningsvæsen

Belysningsvæsen/Belysningsvæsen i Almindelighed

Uddrag fra byrådsmødet den 25. april 1912 - side 7

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 53-1912)

Besværing fra "Det danske Petroleums Aktie-Selskab" over Belysningsvæsenets Udleje af en Olietank.

Møller forelagde Sagen, fordi Belysningsudvalgets Formand ikke havde været til Stede i det Udvalgs møde, hvor den Afgørelse var blevet truffet, som "Det danske Petroleums Aktie-Selskab" beklagede sig over. Den paagældende Olietank, hvis Udleje til "Det nordiske Mineraloliekompagni" ovennævnte Selskab besværede sig over, blev opført i 1899 i Anledning af Vandgasværkets Anlæg og kostede da 28750 Kr. For 3 Aar siden havde Mineraloliekompagniet spurgt, om Tanken var til Leje, og havde tilbudt at betale 3000 Kr. aarlig i Leje. Efter Indstilling derom fra Belysningsudvalget vedtog Byraadet at udleje Tanken til Kompagniet, som samtidig overtog Leverancen af Olie til Belysningsvæsenet. Da Lejemaalet vilde ophøre til førstkommande 1. Juli, havde Udvalget opfordret forskellige Firmaer til inden 7. Marts at indgive Tilbud paa Leje af Tanken og Salg af Olie. Der indkom imidlertid intet Tilbud, hvorimod "Det danske Petroleums Aktie-Selskab"s Fuldmægtig, Borchsenius, og dets herværende Repræsentant, Justesen, henvendte sig mundtlig til Udvalget, og efter nogen Forhandling tilbød at give 4750 Kr. i Leje af Tanken samt levere Olie for 73 Kr. pr. 1000 kg. Den Olie, Aktieselskabet tilbød, var meget mørk, og man havde intet Bevis for, at den var fuldt anvendelig til Dieselmotorer, men vidste tvært imod, at den

var tilbøjelig til at stoppe Udblæsningsrøret, naar Motoren gik med fuld Fart. Udvalget bad da Justesen skaffe Bevis for, at Olien kunde anvendes, og da han oplyste, at samme Olie brugtes i Silkeborg til Dieselmotor, søgte Udvalget Oplysning der, men fik til Svar, at Olien ganske vist kunde bruges, men ikke var den aller bedste. Imidlertid var der underhaanden kommet Tilbud fra "Det nordiske Mineraloliekompagni" om Fornyelse af Lejemaalet paa 3 Aar mod en aarlig Leje af 4500 Kr. samt paa Levering af lys Olie til 69 Kr. pr. 1000 kg., og Udvalget ansaa det derfor for ganske urigtigt at antage "Det danske Petroleums Aktie-Selskab"s Tilbud. Ganske vist kunde man meget vel købe Olien hos andre end det Firma, der lejede Tanken, men man vilde dog altid derved være udsat for at komme til at betale en højere Fris. Under disse Omstændigheder blev der da afsluttet Overenskomst med Mineraloliekompagniet. Lejen maatte kaldes meget høj, og dette Firma havde desuden den Olie, man behøvede. Udvalget var ganske klar over, at Justesen mente, at han havde større Ret, fordi han var en større Kunde for baade Havnen og Byen, men Udvalget kunde dog ikke finde det rigtigt af den Grund at indgaa paa en ufordelagtig Overenskomst. Justesen havde vel ogsaa kun budt de 250 Kr. mere for at blive fri for en Konkurrent. Hovedsagen var dog, at "Det danske Petroleums Aktie-Selskab" ikke havde den Olie, Belysningsvæsenet skulde bruge, og at Justesen ikke kunde skaffe den Udtalelse om Selskabets tilbudte mørke Olie, som Udvalget forlangte. Iøvrigt havde Udvalget anset det for unødvendigt at komme til Byraadet med Sagen, da Raadet engang havde sanktioneret Udleje af Tanken til en Leje, der var 1500 Kr. lavere, end man nu opnaaede, og da Tanken atter udlejedes til samme Firma. Forhaabentlig vilde Byraadet da ogsaa give Udvalget Medhold i de trufne Dispositioner. Udvalget havde handlet ene og alene i Byraadets Interesse, og ingen af dets Medlemmer havde haft andre Interesser at varetage.

Mikael Johansen bemærkede, at man her atter havde et Tilfælde, hvor Belysningsudvalget havde truffet Afgørelse i en Sag, der burde have været i Byraadet. Det drejede sig om et Licitationsbud paa 4750 Kr., og det var altid blevet hævdet, at Licitationer paa over 300 Kr. skulde afgøres i Byraadet. Leverancen af Olie var desuden ogsaa afgjort uden Byraadets Medvirkning. Endvidere var det altid hævdet, at man ved Licitationer saa vidt muligt skulde holde sig til indenbys Firmaer. "Det danske Petroleums Aktie-Selskab" gav Byen direkte og indirekte ca. 22000 Kr. om Aaret, medens "Det nordiske Mineraloliekompagni" næppe gav ret meget, saa der kunde nok være taget noget Hensyn. Det sagdes, at Aktieselskabets Tilbud var kommet for sent, men dets Repræsentant havde dog vist i Tide talt med Kontorchef Neergaard. Men mulig stod denne ikke i den bedste Rapport med

Udvalget, han havde da i hvert Fald i et Dagblad angrebet et af dets Medlemmer. Differencen paa Oliepriserne kunde muligvis ligge i den stærke Stigning i de Dage. Taleren havde hørt, at man brugte den af "Det danske Petroleums Aktie-Selskab" tilbødte Olie i flere andre Byer, og at den skulde være ganske fortrinlig Taleren skulde ikke stille Forslag om at annullere Belysningsudvalgets Handlemaade, men indskrænke sig til endnu engang at bemærke, at der burde tages noget Hensyn til indenbys Tilbud, naar der var Rimelighed derfor.

Simonsen havde faaet den Opfattelse, at Udvalget havde administreret forsvarligt og godt og handlet i Byens Interesse. Sagen var efter Talerens Mening behandlet fuldt ud loyalt fra Udvalgets Side, saa han skulde foreslaa Byraadet at udtale, at det ikke fandt sig foranlediget til at foretage noget i Anledning af Klagen.

Christensen maatte gøre Hr. Mikael Johansen opmærksom paa, at der ikke var Tale om nogen Licitation, da der intet Bud var indkommet. At man derefter havde ført Forhandling med de to Firmaer, var ganske naturligt. "Det danske Petroleums Aktie-Selskab" var vel en god Skatteyder, men det søgte ogsaa at udelukke alle andre Firmaer, og det skulde man dog nødig hjælpe det med, da man saa vilde komme til at betale Olien dyrt. Da endvidere "Det danske Petroleums Aktieselskab" kun kunde levere en mørk uheldig Olie og endda til en højere Pris, havde Udvalget handlet fuldt forsvarligt ved at afslutte Overenskomsten med "Det nordiske Mineraloliekompagni" Det var meget rigtigt, at den mørke Olie var leveret til andre Byer, men der forelaa ikke fra nogen af disse Erklæring om Oliens Godhed.

Møller skulde gerne give Hr. Mikael Johansen Ret i, at Licitationsbud paa over 300 Kr. burde forelægges Byraadet, men i dette Tilfælde var der ingen Licitationsbud. Begge de to Firmaer var udenbys.

Samuelson troede, at de fleste Elektricitetsværker vilde være taknemmelige for den Afgørelse, der var blevet truffet. Den mørke Olie var ikke saa ren eller god som den lyse Olie til Dieselmotorer. Det var da ogsaa blevet fortalt Taleren, at der forelaa Klage fra Silkeborg over den mørke Olie, og at Aarhus burde se at beholde den lyse Olie. Bortset herfra var det Talerens Mening, at Udvalget havde varetaget Belysningsvæsenets Tarv ved at faa det Lejemaal fornyet, der i Forvejen bestod med "Det nordiske Mineraloliekompagni". Lejen var steget 1500 Kr., og man kunde frit købe Olie, Hvor man vilde, medens man før skulde købe hos Kompagniet. I Anledning af Hr. Mikael Johansens Udtalelse om Forholdet mellem Belysningsudvalget og Kontorchef Neergaard kunde

Taleren forsikre, at der bestod det aller bedste Forhold mellem Udvalget og Kontorchefen. Ej heller vidste Taleren af, at Neergaard skulde have angrebet et af Udvalgets Medlemmer i Bladene. Det syntes, som om der altid skulde rettes Angreb paa Udvalget, naar Hr. Møller var enig med Hr. Christensen og Taleren. Taleren troede dog ikke, at Hr. Mikael Johansen kunde forhindre det gode Samarbejde indenfor Udvalget.

Møller antog, at Hr. Mikael Johansen med sin Udtalelse om, at Kontorchefen skulde have angrebet et Udvalgsmedlem i Bladene, sigtede til et Interview af Taleren, hvori denne var fremkommet med en spøgefuld Bemærkning. Det, der var blevet skrevet i den Anledning, havde Kontorchefen imidlertid i Udvalget udtalt sin Beklagelse af og sin Forsikring om, at han ikke havde brugt de Udtalelser, man havde tillagt ham.

Mikael Johansen fandt det beklageligt, at Kommunens Embedsmænd lod sig interviewe. Det vedtoges at svare, at der ikke fra Byraadets Side kan foretages videre i Sagen.

